

Nota van Uitgangspunten Landelijk Gebied Enschede

Samenvatting, januari 2020

Een nieuwe visie voor het landelijk gebied

De gemeente Enschede maakt een nieuwe Visie voor het landelijk gebied. Daarin staat wat de gemeente belangrijk vindt in het landelijk gebied; welke veranderingen zijn gewenst en welke niet. Als eerste stap stelt de Raad uitgangspunten voor de Visie vast (30 juni 2020). Vervolgens werkt de gemeente de Visie uit. De inhoud stemt de gemeente af met o.a. buurgemeenten, maatschappelijke organisaties en inwoners. Eind 2020 is de Visie in ontwerp klaar. Dan kan iedereen zijn/haar mening geven door een zienswijze in te dienen. Tot slot stelt de Raad de Visie vast, in het eerste kwartaal van 2021.

Waar draait het om?

Enschede heeft een landelijk gebied met een eigen karakter en hoge kwaliteit. Het buitengebied kent afwisseling in bodemsoorten, hoogte, nat en droog. Daarop is een gevarieerd en fraai landschap ontstaan met landbouw, landgoederen en natuur. De gemeente heeft voor de visie twee studies laten uitvoeren: naar het landschap en naar de landbouw. Die helpen om de juiste keuzen te maken in de Visie.

Enschede is een grote stad met een mooi en groot landelijk gebied (10.000 ha, dat is 70% van de oppervlakte). Het verschil tussen stad en land moet blijven. De drukke stad dicht bij het groene rustige landelijk gebied maakt Enschede aantrekkelijk voor wonen, werken en recreëren.

De gemeente Enschede vraagt om meer aandacht voor het landelijk gebied. De gemeente wil:

- **De bijzondere kwaliteit van het landelijk gebied behouden en versterken**
- **De band tussen landelijk gebied en stedelijk gebied sterker maken**
- **Actief zijn in het landelijk gebied, samenwerken en verschillend gebruik beter combineren**
- **Een luisterend oor hebben voor de bewoners en gebruikers van het landelijk gebied**
- **De landbouw ondersteunen bij de omschakeling naar kringlooplandbouw**
- **Weinig toename van bouwen en wonen; experimenten zijn mogelijk**
- **Goed kijken waar zonnevelden en windturbines passen in het landschap**
- **Een levendig landelijk gebied en zo min mogelijk illegale praktijken (ondermijning).**

Politiek en inwoners vinden het landelijk gebied belangrijk

Alle politieke partijen in de Raad vinden het landelijk gebied van grote waarde voor het woon- en leefklimaat in de hele gemeente. Ze noemen de bijzondere combinatie van de verschillende vormen van grondgebruik. Ze vragen aandacht voor de vele landgoederen in Enschede.

Ook in de **participatiebijeenkomst** (mei 2019) gaat het over de waarde van het kleinschalige landelijke gebied voor bewoners en recreanten. De hoge kwaliteit van het landschap moet niet achteruitgaan. Zorgen zijn er over de schaalvergroting in de landbouw, leegstand van gebouwen, minder onderhoud van natuur en landschap, verdroging door de verandering van het klimaat en de komst van zonnevelden en windturbines. Ook dreigt de levendigheid van het landelijk gebied af te nemen door vergrijzing en de veranderingen in het samenleven.

Uitgangspunten voor de Visie landelijk gebied

Uitgangspunt 1: Behoud en ontwikkeling van kenmerkende kwaliteiten

De gemeente wil niet dat de kwaliteit van het landelijk gebied van Enschede geleidelijk achteruitgaat. De gemeente zoekt manieren om de kwaliteit van bodem, water, lucht, natuur en landschap te versterken – elke onderdeel apart, maar het liefst samen. De gemeente kiest drie speerpunten:

- Enschede is een landgoedstad (voor bewoners van stad & land en voor recreanten & toeristen)
- Verduurzaming van de landbouw – kringlooplandbouw gaat samen met natuur en landschap
- 170.000 bomenplan – Enschede plant letterlijk voor elke inwoner een nieuwe boom

Uitgangspunt 2: integrale aanpak

Bij de grote ingewikkelde opgaven in het landelijk gebied neemt de gemeente het initiatief. Niet elke opgave apart proberen op te lossen. In een gebied vragen en wensen combineren: een integrale aanpak. De gemeente werkt samen, zorgt voor combinaties en maakt werk met werk. Bij kleinere opgaven en kleinere projecten weegt de gemeente de belangen af met gebruik van een vernieuwde Gids buitenkans.

Uitgangspunt 3: een actieve rol van de gemeente

De gemeente heeft ambitie. De gemeente gaat daar actief mee aan de slag. Niet alleen, wel samen met andere partijen: overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties. Niet alleen met geld, ook met regels, inzet van gemeentegrond, door partijen samen te brengen, met informatie, in contacten, met beheer en handhaving.

Uitgangspunt 4: nieuwe ontwikkelingen in de landbouw

De agrarische sector in Enschede is niet groot in omvang. Wel is de landbouw van groot belang voor het landelijk gebied. De gemeente sluit zich aan bij het beleid van Rijk en provincie. Die willen een meer duurzame kringlooplandbouw en een landbouw die bijdraagt aan het landschap, natuur en/of wateropgaven.

De landbouw moet dat vooral zelf doen. Waar het kan helpt de gemeente door ruimte te geven aan experimenten. De gemeente wil landbouwers en bewoners uit de stad meer met elkaar in contact brengen. Daarin past dat de landbouw haar (streek)producten meer direct aan de Twentse bevolking levert.

Uitgangspunt 5: Weinig toename van bouwen en wonen – experimenten zijn mogelijk

Het bestaande beleid voor bouwen en wonen in het landelijk gebied verandert niet. Alleen bijzondere bouwplannen krijgen een kans. Een bouwproject moet passen in het landelijk gebied en moet goed zijn voor de hele stad. Eenzelfde soort plan wordt niet telkens herhaald.

Uitgangspunt 6: Energietransitie inpassen

Nederland staat voor een grote opgave om energie te besparen en energie duurzaam op te wekken. Hoe Enschede dat wil aanpakken met zon en wind staat in de nieuwe Energievisie. Energievisie en Visie landelijk gebied worden tegelijk opgesteld. De Visie landelijk gebied staat voor een goede inpassing van de maatregelen. Zie daarvoor ook de al genoemde landschapsstudie. De gemeente wil bij grote zonnepanelen en windturbines goed rekening houden met andere wensen en plannen: de integrale gebiedsaanpak (zie uitgangspunt 2).

Uitgangspunt 7: Beleid voor andere functies samenbrengen

De Visie gaat over landbouw, wonen en energie. De Visie gaat ook over water, biodiversiteit, recreatie & toerisme, niet-agrarische bedrijven, sociaal beleid, tegengaan van ondermijning, wegen & verkeer en cultureel erfgoed. In het landelijk gebied moeten alle functies en belangen een plek krijgen. De gemeente heeft daarvoor vaak al beleid voor de hele gemeente; waar nodig wordt dat beleid verder uitgewerkt voor het buitengebied.